

sekce dohledu nad finančním trhem II

V Praze dne 12. února 2025
Č.j. 2025/14819/650
Ke sp. zn. Sp/2024/283/658
Počet stran: 16

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“) a podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSÚ“) rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“ nebo „přestupkový zákon“) zahájeném dne 7. 8. 2024 vydáním příkazu č. j. 2024/92117/650 s **Vilibaldem Stočkem, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře**, takto:

I.

Vilibald Stoček, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře, se uznává vinným, že bez příslušného oprávnění v období od 14. 9. 2021 do 23. 1. 2023 neoprávněně poskytl prostřednictvím P2P platformy provozované na webových stránkách www.JBank.cz a www.julu.cz společností P2P Investments s.r.o., IČO 070 19 505, se sídlem Pražská 84/15, Vnitřní Město, 301 01 Plzeň, celkem 30 spotřebitelských úvěrů o celkovém objemu 1 114 000 Kč;

t e d y

v rozporu s ustanovením § 7 ZSÚ poskytoval spotřebitelské úvěry;

č í m ž s e d o p u s t í l

přestupku podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) ZSÚ;

z a c o ž s e m u u k l á d á

podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. c) ZSÚ pokuta ve výši 90 000 Kč (slovy devadesát tisíc korun českých). Pokutu je Vilibald Stoček, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře, povinen zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je rodné číslo plátce.

II.

Vilibaldu Stočkovi, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky č. 145/2024 Sb., ukládá náhrada nákladů řízení, které vyvolal porušením svých právních povinností, ve výši 2 500 Kč (slovy dva tisíce pět set korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je Vilibald Stoček, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře, povinen zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky vedený u České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je rodné číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

Identifikace účastníka řízení

1. Fyzická osoba Vilibald Stoček, nar. 29. 8. 1974, bytem Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře (dále jen „účastník řízení“).
2. Účastník řízení nedisponuje žádným oprávněním k poskytování spotřebitelských úvěrů ve smyslu ustanovení § 7 ZSÚ.

Postup před vydáním příkazu

3. Dne 8. 6. 2023 správní orgán obdržel podnět od Finančního arbitra evidovaný pod č. j. 2023/0071818/CNB/650. Finanční arbitr na základě své činnosti upozornil správní orgán na to, že na základě mimosoudního řešení spotřebitelského sporu, ve kterém se spotřebitel (dlužník) domáhal určení neplatnosti smlouvy z důvodu celkové odměny věřitele pro rozpor s dobrými mravy, mohlo dojít ze strany investora a ze strany společnosti P2P Investments s.r.o., IČO 070 19 505, se sídlem Pražská 84/15, Vnitřní Město, 301 01 Plzeň (dále jen „společnost P2P Investments“) k neoprávněnému poskytnutí a zprostředkování spotřebitelského úvěru.
4. Dne 19. 6. 2023 proto správní orgán odeslal společnosti P2P Investments výzvu č. j. 2023/075920/CNB/650, ve které mimo jiného si vyžádal seznam všech investorů, kteří poskytli zápůjčku v období od 1. 5. 2020 do 31. 5. 2023, smluvní dokumentaci, výpisy z bankovních účtů, na kterých jsou vedeny clientské platební prostředky, a podrobný popis toho, jak probíhá investice do zápůjček.
5. Další výzvou č. j. 2023/099735/CNB/650 ze dne 3. 8. 2023 si správní orgán vyžádal po společnosti P2P Investments seznam všech zápůjček, které poskytl mimo jiného investor Vilibald Stoček včetně kompletní smluvní dokumentace uzavřené mezi společností P2P Investments a tímto investorem.
6. Poslední výzvou č. j. 2024/44542/650 ze dne 9. 4. 2024 si správní orgán po společnosti P2P Investments vyžádal kopie smluv, které byly v období od 1. 5. 2020 do 31. 5. 2023 uzavřeny mezi vybranými žadateli o úvěr (spotřebiteli) a investorem Vilibaldem Stočkem.

Průběh správního řízení

7. Správní orgán dne 7. 8. 2024 zahájil s účastníkem řízení správní řízení vedené pod sp. zn. Sp/2024/283/658, a to vydáním příkazu ze dne 7. 8. 2024, č. j. 2024/92117/650 (dále jen „Příkaz“).¹
8. Dne 29. 8. 2024 účastník řízení podal proti Příkazu odpor (dále jen „Odpor“).²
9. Dne 18. 9. 2024 zaslal správní orgán účastníku řízení písemnost se sdělením, že má možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Účastníku řízení byla v dané písemnosti stanovena lhůta 10 pracovních dnů ode dne jejího doručení.³
10. Dne 5. 12. 2024 správní orgán obdržel odpověď na možnost vyjádřit se k podkladům a žádost o upuštění od uložení pokuty z důvodů povodňových škod.⁴
11. Dne 9. 12. 2024 správní orgán výzvou č. j. 2024/138801/650 ze dne 9. 12. 2024 vyzval účastníka řízení ve stanovené lhůtě 5 dnů ode dne doručení této výzvy k doložení majetkových poměrů. Výzva č. j. 2024/138801/650 ze dne 9. 12. 2024 byla účastníku řízení doručena dne 13. 12. 2024.⁵
12. Dne 18. 12. 2024 správní orgán obdržel od účastníka řízení doložení majetkových poměrů.⁶

Právní úprava

13. Podle ustanovení § 419 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
14. Podle ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
15. Podle ustanovení § 2 odst. 1 ZSÚ⁷ je spotřebitelským úvěrem odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli.
16. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) ZSÚ je poskytováním spotřebitelského úvěru 1. nabízení možnosti sjednat spotřebitelský úvěr vlastním jménem a na vlastní účet, 2. předkládání návrhu na sjednání spotřebitelského úvěru vlastním jménem a na vlastní účet, 3. provádění přípravných prací směřujících vlastním jménem a na vlastní účet ke sjednání spotřebitelského úvěru, včetně poskytování doporučení vedoucího

¹ Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 2-12.

² Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 13-14.

³ Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 15-16.

⁴ Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 17-19.

⁵ Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 20-21.

⁶ Viz spis sp. zn. Sp/2024/283/658, č. listu 22-25.

⁷ ZSÚ byl několikrát novelizován, naposledy s účinností od 1. 9. 2024, avšak na základě porovnání znění tohoto zákona účinného v době protiprávního jednání se zněním účinným od 1. 9. 2024 správní orgán konstatuje, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétní zákonem stanovené povinnosti, která je relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též její trestnost z hlediska porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku. Rovněž otázka typové závažnosti nahlížení na porušení právní povinnosti nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení. A proto správní orgán pro přehlednost uvádí jen ZSÚ.

ke sjednání spotřebitelského úvěru, 4. sjednávání spotřebitelského úvěru vlastním jménem a na vlastní účet, nebo 5. výkon práv a plnění povinností ze smlouvy o spotřebitelském úvěru osobou, která spotřebitelský úvěr se spotřebitelem sjednala.

17. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) ZSÚ je poskytovatelem ten, kdo jako podnikatel poskytuje spotřebitelský úvěr.
18. Podle ustanovení § 7 ZSÚ platí, že poskytovat spotřebitelský úvěr jako podnikatel je oprávněna pouze a) banka, zahraniční banka a zahraniční finanční instituce za podmínek stanovených zákonem upravujícím činnost bank, b) spořitelni a úvěrní družstvo za podmínek stanovených zákonem upravujícím činnost spořitelních a úvěrních družstev, c) platební instituce a zahraniční platební instituce za podmínek stanovených zákonem upravujícím platební styk, d) poskytovatel platebních služeb malého rozsahu za podmínek stanovených zákonem upravujícím platební styk, e) instituce elektronických peněz a zahraniční instituce elektronických peněz za podmínek stanovených zákonem upravujícím platební styk, f) vydavatel elektronických peněz malého rozsahu za podmínek stanovených zákonem upravujícím platební styk a g) nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru (§ 9) za podmínek stanovených tímto zákonem.
19. Podle ustanovení § 9 ZSÚ nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je právnická osoba, která je oprávněna poskytovat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které jí udělila Česká národní banka. Podmínky udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, řízení o žádosti o udělení oprávnění k této činnosti a některé požadavky na výkon této činnosti stanoví § 10, § 11 a § 15 zákona o spotřebitelském úvěru.
20. Podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) ZSÚ právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s ustanovením § 7 neoprávněně poskytuje spotřebitelský úvěr.
21. Podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. c) ZSÚ za přestupek podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) téhož zákona lze uložit pokutu do 20 000 000 Kč.

Zjištění správního orgánu

22. Správní orgán zjistil, že společnost P2P Investments nejméně od 10. 8. 2020⁸ do 31. 8. 2022⁹ prostřednictvím peer-to-peer platformy (dále jen „P2P platforma“)¹⁰ provozované na webových stránkách www.JBank.cz nabízela investorům možnost zhodnotit svoje peníze poskytováním zápůjček spotřebitelům, a to včetně veškerého servisu. Současně na těchto webových stránkách byla spotřebitelům nabízena možnost získat půjčku i v případech, ve kterých si nemohou půjčit peníze od své banky z důvodu krátké kreditní historie nebo nepravidelného příjmu. Od 1. 9. 2022¹¹ nabídka investování prostřednictvím poskytování zápůjček spotřebitelům a nabídka možnosti získat půjčku

⁸ Viz CD „Podklady“: záznam webových stránek\Snímek obrazovky_2-7-2024_12126_web.archive.org.jpeg.

⁹ Viz CD „Podklady“: záznam webových stránek\Snímek obrazovky_2-7-2024_121942_web.archive.org.jpeg a P2P Investments\ Odpověď na výzvu č.

1_070580\CNB_odpoved_na_vyzvu_predlozeni_podkladu_na_vyzvu_z_22_6_2022_P2P_Investments_s.r.o..pdf.

¹⁰ P2P platforma je online platforma zpřístupněná prostřednictvím webových stránek, která slouží ke zprostředkování Peer-to-peer půjček nebo P2P půjček. Peer-to-peer půjčka nebo P2P půjčka je půjčována lidem přímo od lidí. Uživatelé této online platformy přímo mezi sebou uzavírají obchody.

¹¹ Viz CD „Podklady“: záznam webových stránek\Snímek obrazovky_2-7-2024_121942_web.archive.org.jpeg a záznam webových stránek\Snímek obrazovky_2-7-2024_122042_web.archive.org.jpeg.

byla společnosti P2P Investments zpřístupněna prostřednictvím P2P platformy provozované na webových stránkách www.julu.cz.

23. Ze záznamů webových stránek www.JBank.cz a www.julu.cz vyplývá, že byly nabízeny spotřebitelské úvěry od 5 000 Kč, kde podle příkladu u zápůjčky ve výši 30 000 Kč se splatností po dobu 3 roků byl úrok 40 % p.a.
24. K průběhu investování do zápůjček společnost P2P Investments sdělila¹², že aby mohl investor poskytovat zápůjčky žadatelům o úvěr (spotřebitelům), tak se musel zaregistrovat a zaslat občanský průkaz. Po schválení profilu získal investor náhled na žádosti žadatelů o úvěr včetně dokumentů, které žadatel o úvěr k žádosti o úvěr přiložil (mohlo se jednat o výpisy z bankovních účtů, výplatní pásky, pracovní smlouvy, výpisy z katastru nemovitostí apod.). Investor měl též náhled na vzor Smlouvy o zápůjčce. Následně docházelo k akceptaci žadatele o úvěr investorem, když byl žadatel o úvěr vyzván k podepsání Smlouvy o zápůjčce. Žadatel o úvěr byl systémem připuštěn k podepsání Smlouvy o zápůjčce v případě, pokud se nenacházel v insolvenční nebo v exekuci. Zda je žadatel o úvěr v exekuci, zjišťovala společnost P2P Investments manuálně prostřednictvím Centrální evidence exekucí na webových stránkách <https://www.ceecr.cz>. Zda je žadatel v insolvenční, zjišťovala společnost P2P Investments automaticky prostřednictvím informačního systému, který prováděl automatickou kontrolu v insolvenčním rejstříku. Smlouva o zápůjčce byla podepisována prostřednictvím podpisového kódu, který žadatel o úvěr nebo investor obdrželi na e-mailovou adresu, kterou uvedli při registraci. Po podepsání Smlouvy o zápůjčce investorem se pod tlačítkem „Investovat“ zobrazily bankovní údaje pro poskytnutí zápůjčky.
25. Mezi společnostmi P2P Investments a investory byla uzavírána Smlouva o spolupráci¹³, ve které se společnost P2P Investments podle vzorové verze zavázala pro investory vykonávat následující činnosti:
- Prověřit žadatele o úvěr v insolvenčním rejstříku a centrální evidenci exekucí;
 - Vyhотовit smluvní dokumentaci ke Smlouvě o zápůjčce a v případě shodného projevu vůle zajistit její uzavření;
 - V případě uzavření Smlouvy o zápůjčce a po následném poukázání částky zápůjčky investorem na účet společnosti P2P Investments poukázat částku zápůjčky na účet žadatele o úvěr, sníženou o částku odměny ve výši 5 % z celkové dlužné částky za každou jednotlivou uzavřenou Smlouvu o zápůjčce, nejméně však 1 000 Kč;
 - V případě uzavření Smlouvy o zápůjčce zajistit správu této zápůjčky, především přijímání splátek, mimořádných splátek, splátek v prodlení a následné poukazování těchto splátek na účet investora, a to ve lhůtě 5-ti pracovních dnů;
 - Zasiílat upomínky v elektronické formě v případě prodlení dlužníka;

¹² Viz CD „Podklady“: P2P Investments\odpověď na výzvu č. 2\ Odpoved_na_vyzvu_k_poskytnuti_podkladu_a_informaci_pro_ucely_vykonu_dohledu.pdf.

¹³ Viz CD „Podklady“: P2P Investments\Odpověď na výzvu č. 1_070581\Smlouva_o_spolupraci_master.pdf.

- Za předpokladu udělení plné moci vymáhat nesplacené pohledávky zápůjčky prostřednictvím advokáta soudní cestou.

26. Žadatelem o půjčku podle webových stránek www.JBank.cz a www.julu.cz mohl být občan České republiky nebo osoba s trvalým pobytem na území České republiky za předpokladu, že byli starší 18-ti let.¹⁴ Správní orgán ověřil, že Smlouva o zápůjčce byla uzavírána mezi investorem (věřitelem) a žadatelem o úvěr (dlužníkem), který byl spotřebitelem.¹⁵
27. Správní orgán na základě odpovědi k výzvě č. j. 2023/075920/CNB/650 ze dne 19. 6. 2023 zjistil, že společnost P2P Investments v období od 1. 5. 2020 do 21. 9. 2023 zprostředkovala uzavření 466 Smluv o zápůjčce 57 investorům o celkovém objemu 20 443 000 Kč.
28. Jedním z investorů byl i účastník řízení, který uzavřel se společností P2P Investments Smlouvu o spolupráci dne 1. 9. 2021. Na základě této Smlouvy o spolupráci společnost P2P Investments účastníku řízení zprostředkovala uzavření 30 Smluv o zápůjčce o celkovém objemu 1 114 000 Kč.¹⁶ Všech 30 Smluv o zápůjčce účastník řízení v období od 14. 9. 2021¹⁷ do 23. 1. 2023¹⁸ uzavřel se spotřebitelem na vlastní účet a odpovědnost.
29. Tabulka č. 1 – Smlouvy o zápůjčce uzavřené účastníkem řízení se spotřebitelem

	Jméno a příjmení dlužníka	Datum narození dlužníka	Datum uzavření Smlouvy o zápůjčce s účastníkem řízení	Výše poskytnutého úvěru	Úvěr za dobu trvání byl ve vymáhání ANO/NE
1			14. 9. 2021	75 000 Kč	ANO
2			14. 9. 2021	75 000 Kč	ANO
3			20. 9. 2021	75 000 Kč	ANO
4			17. 9. 2021	30 000 Kč	NE
5			22. 9. 2021	10 000 Kč	ANO
6			11. 10. 2021	5 000 Kč	ANO
7			15. 11. 2021	20 000 Kč	ANO
8			15. 12. 2021	15 000 Kč	ANO
9			25. 3. 2022	100 000 Kč	NE
10			1. 4. 2022	75 000 Kč	ANO
11			1. 8. 2022	20 000 Kč	ANO
12			3. 8. 2022	20 000 Kč	NE
13			17. 12. 2022	22 000 Kč	ANO
14			20. 12. 2022	65 000 Kč	NE
15			22. 12. 2022	40 000 Kč	NE
16			13. 1. 2023	20 000 Kč	NE
17			13. 1. 2023	40 000 Kč	ANO

¹⁴ Viz CD „Podklady“: záznam webových stránek\ Snímek obrazovky_4-7-2024_16411_web.archive.org.jpeg, Snímek obrazovky_4-7-2024_16417_web.archive.org.jpeg, Snímek obrazovky_4-7-2024_16446_web.archive.org.jpeg, Snímek obrazovky_4-7-2024_16453_web.archive.org.jpeg, Snímek obrazovky_4-7-2024_16522_web.archive.org.jpeg, Snímek obrazovky_4-7-2024_16737_web.archive.org.jpeg.

¹⁵ Viz CD „Podklady“: P2P Investments\Odpověď na výzvu č. 1_070581\ Smlouva_o_zapujcce_master.pdf.

¹⁶ Viz CD „Podklady“: P2P Investments\odpověď na výzvu č. 3\priloha_1224644401_1_Tabulka_vyzva_final.xlsx.

¹⁷ První Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 14. 9. 2021 se spotřebitelem [REDACTED].

¹⁸ Poslední Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 23. 1. 2023 se spotřebitelem [REDACTED].

18			20. 1. 2023	20 000 Kč	ANO
19			23. 1. 2023	20 000 Kč	NE
20			14. 9. 2021	75 000 Kč	ANO
21			14. 9. 2021	75 000 Kč	ANO
22			11. 10. 2021	8 000 Kč	ANO
23			19. 10. 2021	15 000 Kč	ANO
24			22. 3. 2022	30 000 Kč	ANO
25			22. 3. 2022	25 000 Kč	ANO
26			1. 4. 2022	20 000 Kč	ANO
27			24. 5. 2022	15 000 Kč	ANO
28			15. 7. 2022	24 000 Kč	ANO
29			7. 10. 2021	40 000 Kč	NE
30			22. 3. 2022	40 000 Kč	NE

30. Společnost P2P Investments za toto zprostředkování inkasovala sjednanou odměnu v minimální výši 58 300 Kč.¹⁹ Z předložených dat společnosti P2P Investments zároveň vyplývá, že u 21 Smluv o zápůjčce (tj. u 70 %) se spotřebitel dostal do prodlení a poskytnutý spotřebitelský úvěr byl za dobu trvání ve vymáhání.

31. V následující Tabulce č. 2 je uveden kontrolní vzorek 5 Smluv o zápůjčce²⁰ vybraný ze 30 uzavřených Smluv o zápůjčce.

32. Tabulka č. 2 – Kontrolní vzorek 5 Smluv o zápůjčce

Jméno a příjmení dlužníka	Datum narození dlužníka	Datum uzavření smlouvy o zápůjčce s investorem	Výše poskytnutého úvěru	Doba trvání zápůjčky	Smluvní úrok p.a.	Celková dlužná částka
		14. 9. 2021	75 000 Kč	48 měsíců	40 %	151 392 Kč
		15. 11. 2021	20 000 Kč	18 měsíců	60 %	30 798 Kč
		1. 4. 2022	75 000 Kč	24 měsíců	60 %	130 440 Kč
		20. 12. 2022	65 000 Kč	30 měsíců	54 %	119 700 Kč
		23. 1. 2023	20 000 Kč	24 měsíců	50 %	32 016 Kč

33. Na vzorku 5 Smluv o zápůjčce správní orgán ověřil, že skutečně byly Smlouvy o zápůjčce uzavírány účastníkem řízení na vlastní účet a odpovědnost se spotřebiteli za účelem dosažení zisku. Celkem účastník řízení v kontrolním vzorku 5 Smluv o zápůjčce poskytl zápůjčky ve výši 255 000 Kč, když celková dlužná částka činila 464 346 Kč, tj. účastník řízení při plnění smlouvy ze strany spotřebitele měl podle podmínek Smluv o zápůjčce vygenerovat zisk ve výši 209 346 Kč.

Vyjádření účastníka řízení

34. Účastník řízení v Odporu uvedl, že před zahájením investování si hledal informace o tom, zda je činnost společnosti P2P Investments povolena a regulována Českou národní bankou, když náhledem do příslušných evidencí zjistil, že společnost P2P Investments

¹⁹ Podle kontrolního vzorku 5 Smluv o zápůjčce činila odměna 5 % z celkové dlužné částky za každou jednotlivou uzavřenou Smlouvu o zápůjčce, nejméně však 1 000 Kč. Z předložených podkladů není znám údaj o celkové dlužné částce ke všem 30 Smlouvám o zápůjčce, a proto správní orgán provedl výpočet podle hodnoty výše poskytnutého úvěru. Viz CD „Podklady“: P2P Investments\priloha_1224644401_1_Tabulka_vyzva_final_s_vypocty.xlsx.

²⁰ Viz CD „Podklady“: P2P Investments\odpověď na výzvu č. 4\ Smlouva-o-zapujce_Stocek x XY dlužnik.

byla zapsána do seznamů poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu s datem zápisu 8. 11. 2019. Účastník řízení z této skutečnosti vyhodnotil, že činnost společnosti P2P Investments je povolena a regulována Českou národní bankou.

35. Účastník řízení dále informoval, že společnost P2P Investments ke dni vydání Příkazu retroaktivně upravila svoji činnost takovým způsobem, že investor nemůže překročit limit 10 zápůjček o celkové výši 1 000 000 Kč. Účastník řízení upozornil, že se snažil dohledat právní přepis, stanovisko České národní banky, a nebo výklad soudu, který tyto limity stanovil, ale žádný právní předpis nebo stanovisko České národní banky nenašel.
36. Účastník řízení proto učinil dotaz u konkurenční společnosti [REDAKCE], IČ [REDAKCE], jakým způsobem je regulována její vlastní činnost a činnost jejich investorů. Tato společnost sdělila, že žádný závazný limit pro investice stanoven nebyl s tím, že odkázala na svůj zápis v příslušných seznamech České národní banky a na judikát Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 940/2015-129, který stanovil, že smlouva o zápůjčce mezi dvěma spotřebiteli není smlouva úvěrová a nevztahuje se na ní ZSÚ.
37. Účastník řízení je proto toho názoru, že pokud Vrchní soud stanovil, že jedna strana není dodavatel a druhá strana není spotřebitel, tak se nemůže jednat o podnikatelskou činnost ve smyslu ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku, a tudíž nemohlo dojít k porušení ustanovení § 7 ZSÚ. Účastník řízení je toho názoru, že smlouva o zápůjčce mezi dvěma spotřebiteli není smlouva úvěrová a nevztahuje se na ní ZSÚ.
38. Účastník řízení dále poukázal na to, že ve 3 případech z vybraného vzorku 5 případů vznikla z důvodu nesplacení ztráta ve výši 72 366 Kč. Účastník řízení zdůraznil, že jeho činnost tedy nedosáhla správním orgánem uvedeného zisku ve výši 209 346 Kč. Účastník řízení považuje zisk za nezbytný definiční znak podnikání a ten v jeho případě absentuje, a tudíž se nemohl dopustit svými investicemi nedovoleného podnikání.
39. Účastník řízení dále požádal o odpuštění uložení pokuty z důvodu poškození přírodní katastrofou nebývalých rozměrů, když doložil zápis o provedené prohlídce. Podle vyjádření účastníka řízení škody přesáhnou více než 500 000 Kč. Účastník řízení k majetkovým poměrům sdělil, že pracuje již několik let v Rakousku jako elektrikář, když jeho příjmy za rok 2023 dosáhly po zdanění 21 592,95 EUR.

Stanovisko správního orgánu vč. právní kvalifikace

40. Námitka účastníka řízení týkající se obezřetnosti, že si ověřoval, zda je činnost společnosti P2P Investments povolena a regulována, není důvodná. Účastník řízení sám uvedl, že z evidence zjistil, že společnost P2P Investments je držitelem povolení k činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu. Povolení k činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, které bylo uděleno společnosti P2P Investments, neopravňuje tuto společnost k výkonu činnosti spočívající ve zprostředkovávání spotřebitelských úvěrů.²¹ Ve vztahu k účastníkovi řízení je nutno zdůraznit, že i kdyby udělené povolení opravňovalo společnost P2P Investments ke zprostředkovávání spotřebitelských úvěrů, tak by udělené povolení společnosti P2P Investments stejně neopravňovalo účastníka řízení jako jinou osobu k výkonu regulované podnikatelské činnosti týkající se poskytování spotřebitelských úvěrů.
41. Námitka účastníka řízení týkající se toho, že nelze konstatovat, že se dopustil podnikání, s odkazem na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 940/2015-129 ze dne

²¹ Srovnej ustanovení § 58 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

23. 6. 2016, není rovněž důvodná. Z rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 940/2015-129 ze dne 23. 6. 2016 vyplývá, že se soud zabýval dvěma smlouvami o úvěru, které byly uzavřeny dne 19. 2. 2013 a 11. 6. 2013, když učinil závěr, že se nejedná ve vztahu mezi věřitelem a dlužníkem o spotřebitelské smlouvy. Z rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 940/2015-129 ze dne 23. 6. 2016 nevyplývá, že by soud řešil otázku, zda věřitel nevykonával činnost soustavně, tj. jako podnikání. Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 940/2015-129 ze dne 23. 6. 2016 je pro tuto konkrétní projednávanou věc tedy zcela nepřiléhavý. Účastník řízení neuzavřel pouze 2 smlouvy o úvěru, ale soustavně uzavřel v období od 14. 9. 2021 do 23. 1. 2023 nesporně celkem 30 Smluv o zápůjčce.²²

42. Správní orgán v této věci odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu v Praze sp. zn. 33 Cdo 2919/2022 ze dne 28. 3. 2023, kterým byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 38 Co 109/2021 – 232, kde soud uvedl: „*Jde-li o úpravu v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku (dále opět jen „o. z.“), v definičním vymezení podnikatele se odráží dřívější právní úprava obsažená v § 2 obch. zák. V novém pojetí podnikatele však byla opuštěna dřívější podmínka, podle níž je podnikatelem osoba nadaná podnikatelským oprávněním. Podnikatel je tudíž v rámci obecné definice vymezen podle reálné činnosti, nikoliv podle toho, zda má veřejnoprávní oprávnění k podnikání, či nikoliv (srov. Pelikánová, Pelikán In: Švestka, Dvořák, Fiala a kol. 2020 s. 866). Pokud osoba vykonává výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, tedy činnost, která vykazuje charakteristické znaky podnikatele, ač tuto činnost vykonává neoprávněně (tedy chybí jí příslušné živnostenské nebo jiné oprávnění), považuje se za podnikatele (Lasák, Jan. § 420 [Pojem podnikatele]. In: Lavický, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1318, marg. č. 2.). Na dřívější úpravu § 3a obch. zák., u níž se absence oprávnění či existence zákazu vztahovala pouze k podnikání, navazuje širší úprava § 5 odst. 2 o. z., která brání tomu, aby s absencí veřejnoprávního oprávnění byl spojován závěr o neplatnosti právního jednání bez toho, že by se ho dovolala dotčená strana, nikoliv ten, kdo veřejnoprávní povinnost porušil. Právní závěr odvolacího soudu, že poskytne-li zápůjčku osoba bez příslušného oprávnění k poskytování spotřebitelských úvěrů, nejde o spotřebitelský úvěr a úprava zákona o spotřebitelském úvěru „se na věc nevztahuje“, je v rozporu s § 5 odst. 2 o. z., který stanoví, že proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána. Tomu odpovídá i důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru, podle níž „...Definice poskytovatele (v současné právní úpravě "věřitel") je transpoziční, avšak je vázána na definici pojmu poskytování. Pojem je nastaven tak, aby zahrnul všechny osoby, které fakticky činnost vykonávají, bez ohledu na to, zda mají příslušné oprávnění či nikoli.“ (důvodová zpráva k § 3 zákona). Nad výše uvedené - podle dikce § 2 zákona o spotřebitelském úvěru o spotřebitelský úvěr půjde nejen v případě poskytnutí finanční služby spotřebiteli, ale i v případě jejího zprostředkování spotřebiteli. Je tomu tak proto, že „(dalším) prvkem definice spotřebitelského úvěru je jeho poskytnutí nebo zprostředkování spotřebiteli poskytovatelem nebo zprostředkovatelem. To*

²² K rozsahu činnosti srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1566/2020 ze dne 26. 11. 2020. Z tohoto usnesení vyplývá, že soudy nižší instance došly k závěru, že za soustavné poskytování půjček za účelem dosažení zisku lze považovat u fyzické osoby bez oprávnění uzavření nejméně 8 smluv o zápůjčce, když v 7 případech šlo o půjčky úročené sazbami 25 % až 40 %. Cit. „Žalovaný soustavně poskytoval půjčky za účelem dosažení zisku „ve formě smluvných úroků a smluvních pokut“, takže jeho činnost – bez ohledu na to, že neměl k tomuto druhu podnikání oprávnění – naplnila znaky podnikání (§ 3a odst. 1 obch. zák.).“ a „V době od 13. 10. 2011 do 16. 5. 2014 uzavřel žalovaný nejméně osm smluv o půjčce (zápůjčce). V sedmi případech šlo o půjčky úročené sazbami ve výši 25% až 40% ročně, tedy sazbami, které odpovídají nebo převyšují míru obvyklou v komerční sféře. Všechny půjčky (zápůjčky) byly zajištěny (utvrzeny) vysokými smluvními pokutami (obvykle přesahujícími 100% jistiny ročně), které žalovaný vůči rizikovým dlužníkům v plné výši uplatňoval.“

znamená, že se jedná o spotřebitelský úvěr vždy, pokud je věřitelem ze smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, poskytovatel. Stejně tak se jedná o spotřebitelský úvěr, pokud v procesu úvěrování spotřebitele vystupuje jako prostředník zprostředkovatel. V takovém případě jde o spotřebitelský úvěr, i když věřitelem ze smlouvy, ve které se tento úvěr sjednává, není poskytovatel (ve výše uvedeném smyslu).“ (viz důvodová zpráva k § 2 zákona o spotřebitelském úvěru). Z posledně řečeného vyplývá nesprávnost (dílčího) závěru odvolacího soudu, že pro právní posouzení věci (konkrétně otázky, zda jde o spotřebitelský úvěr) není významné, zda a jaké smlouvy žalovaný uzavřel s osobami, které se na sjednání zápůjčky podílely.“

43. Z rozsudku Nejvyššího soudu v Praze sp. zn. 33 Cdo 2919/2022 ze dne 28. 3. 2023 vyplývá, že poskytnutý úvěr osobou bez příslušného oprávnění k poskytování spotřebitelských úvěrů je spotřebitelským úvěrem, a že za podnikatele lze považovat jakoukoli osobu, která podle reálné činnosti vykonává výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, tedy činnost, která vykazuje charakteristické znaky podnikatele, ač tuto činnost vykonává neoprávněně.
44. Na základě posouzení reálné činnosti účastníka řízení, který od 14. 9. 2021 do 23. 1. 2023 poskytl prostřednictvím P2P platformy provozované na webových stránkách www.JBank.cz a www.julu.cz společností P2P Investments, celkem 30 spotřebitelských úvěrů o celkovém objemu 1 114 000 Kč s tím, že měl v úmyslu podle podmínek jím uzavřených Smluv o zápůjčce vygenerovat zisk ve výši 209 346 Kč, správní orgán nemá žádné pochyby o tom, že účastník řízení vykonával výdělečnou činnost, která vykazovala všechny charakteristické znaky podnikatele podle ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku, a proto nelze přisvědčit námitce účastníka řízení, že se nedopustil podnikání. Z tohoto důvodu nelze ani dojít k závěru, že by se na účastníkem řízení uzavřených 30 Smluv o zápůjčce, na základě kterých poskytl 30 úvěrů, nevztahoval ZSÚ.
45. Na základě posouzení reálné činnosti se nelze ani ztotožnit s námitkami účastníka řízení, že se nejednalo z jeho strany o podnikání, ale o investice a o činnost investora. Správa vlastního majetku (v tomto případě investování s cílem zhodnotit vlastní majetek) by byla legitimní činností účastníka řízení, avšak v tomto konkrétním případě se nejednalo o správu vlastního majetku, ale o podnikání. Rozlišením mezi podnikáním a správou vlastního majetku (se zhodnocením naspořených finančních prostředků) se zabýval Nejvyšší soud např. v usnesení sp. zn. 29 NSCR 102/2017 ze dne 30. 5. 2019, kde soud dospěl k tomuto závěru: „Je tedy zřejmé, že dovolatel využíval služby v oblasti kapitálového trhu, jejichž poskytování upravuje zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Dovolatel nepůsobil na kapitálovém trhu jako profesionální zákazník, ani jako investiční zprostředkovatel či obchodník s cennými papíry. Vznikly-li dluhy dovolatele z činnosti, v rámci níž dovolatel vystupoval při investování na finančních trzích jako zákazník (investor), který hodlá zhodnotit naspořené finanční prostředky obchodováním s investičními nástroji, nejde o dluhy z podnikání.“ V tomto konkrétním případě účastník řízení rozhodně nevystupoval při své činnosti vůči dlužníkům jako zákazník (investor), ale jako věřitel, který měl za poskytnutý úvěr získat odměnu v podobě sjednaného úroku. Účastník řízení byl v postavení zákazníka pouze vůči společnosti P2P Investments, která se zavázala za odměnu zprostředkovat přes jí provozované webové stránky www.JBank.cz a www.julu.cz poskytnutí úvěrů, a to jménem účastníka řízení, na účet účastníka řízení a na odpovědnost účastníka řízení. Činnost účastníka řízení vyžadovala určitou organizaci práce, když účastník řízení musel na základě informací poskytnuté společností P2P Investments vyhodnotit a vybrat komu zápůjčku poskytne, následně musel se spotřebitelem uzavřít smlouvu vlastním jménem

a na vlastní odpovědnost, po uzavření smlouvy musel zajistit převod částky konkrétnímu spotřebiteli, musel spravovat jednotlivé zápůjčky (kontrolovat řádné splácení atd.) a v případě nesplácení zajistit soudní vymáhání (soukromoprávní žaloby či přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení). Reálně vykonávaná činnost účastníka řízení²³ rozhodně svojí časovou náročností a požadavkem na určitou organizaci práce nesporně překročila hranici správy majetku, když je totožná s činností např. nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů, který pro svou činnost musí mít oprávnění udělené Českou národní bankou.²⁴

46. Námitka účastníka řízení, že nebyl naplněn znak podnikání týkající se zisku, když ve 3 případech z vybraného vzorku 5 případů vznikla z důvodu nesplácení ztráta ve výši 72 366 Kč, a proto se nemohl dopustit nedovoleného podnikání, není též důvodná. Nejdříve nutno uvést, že správní orgán neuvedl v Příkaze, že účastník řízení dosáhl zisku ve výši 209 346 Kč, ale že měl podle podmínek u 5 Smluv o zápůjčce ve vzorku vygenerovat zisk ve výši 209 346 Kč. V této souvislosti správní orgán odkazuje na ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku, který uvádí slovní spojení „za účelem dosažení zisku“. Z tohoto slovního spojení jednoznačně vyplývá, že výkon podnikání nemusí vždy vést ke kladnému hospodářskému výsledku (zisku).²⁵ Správní orgán na vzorku 5 Smluv o zápůjčce ověřil, že účastník řízení sjednal úroky, které se ve vzorku 5 Smluv o zápůjčce pohybovaly v rozmezí od 40 do 60 % p.a. Úrok je obecně peněžitá odměna za půjčení peněz. Z tohoto důvodu správní orgán nemá žádnou pochybnost o tom, že účastník řízení uzavíral Smlouvy o zápůjčce za účelem dosažení zisku (resp. majetkového prospěchu). Zda účastník řízení při podnikání dosáhl zisku je tedy pro účely naplnění slovního spojení „za účelem dosažení zisku“ zcela irelevantní. Skutečnost, že účastníku řízení ve 3 případech z vybraného vzorku 5 případů vznikla z důvodu nesplácení ztráta ve výši 72 366 Kč, je výsledkem podnikatelského rizika, které účastník řízení se rozhodl podstoupit.²⁶

²³ Účastník řízení prokazatelně uzavřel se spotřebiteli 30 Smluv o zápůjčce na vlastní účet, a tudíž tato činnost je poskytováním spotřebitelského úvěru ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) bodu 4. ZSÚ, když tuto činnost jsou oprávněny vykonávat pouze subjekty uvedené v ustanovení § 7 ZSÚ.

²⁴ Ke stejnému závěru, že poskytování spotřebitelských úvěrů vlastním jménem a na vlastní odpovědnost prostřednictvím P2P platformy není správou vlastního majetku, došel i Městský soud v Praze v rozsudku sp. zn. 10 A 87/2022 ze dne 30. 9. 2024, ve kterém soud uvedl: „Nelze přisvědčit ani žalobnímu tvrzení, že pan L.P. pouze spravoval vlastní majetek. V rámci této námítky žalobce odkázal na článek doc. Hulmáka v časopise Právník č.3, 2021, na str. 153-176, který se má zabývat rozlišením hranice mezi správou majetku a podnikáním. Pokud soud bude vycházet pouze z textu v žalobě citované části tohoto článku, dle poslední věty pod podnikání spadá činnost, kde je dán požadavek na určitou organizaci práce, „plánovanosti rozsahu činnosti, trvalosti“ a časové náročnosti takové organizace,...., Podle čl. 3.2.4. obchodního plánu na základě každé žádosti o poskytnutí zápůjčky obdržel informace o požadované zápůjčce, potenciálním vydlužiteli a jeho schopnosti splácet úvěr, na základě toho posléze musel pan žalobce vyhodnotit, zda zápůjčku poskytne, v jaké výši, v jaké výši úroků, doby splácení, v jaké výši smluvního úroku. V případě uzavření smlouvy musel zajistit žalobce převod příslušné částky konkrétnímu vydlužiteli. Dále pak pan žalobce musel spravovat jednotlivé zápůjčky, tj. aby byly řádně spláceny, zda společnost Lucrum řádně převádí peněžní prostředky z jednotlivých splátek na účet žalobce, případně zda jsou případně pohledávky řádně vymáhány a jak úspěšně. Tato činnost v rozsahu 182 zápůjček nepochybně vyžadovala organizaci práce a plánování v značném rozsahu, z čehož vyplývá, že žalobce hranici správy vlastního majetku i podle článku doc. Hulmáka značně překročil. Soud konstatuje, že především jednání žalobce naplnilo zákonné znaky podnikání poskytování úvěrů spotřebitelům v takovém rozsahu je finančním produktem, který je a má být přísně regulován.“

²⁵ Shodně je upravena i definice živnosti v ustanovení § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 As 9/2007-109 slovní spojení „za účelem dosažení zisku“ vyložil následovně: „Slovní spojení „za účelem dosažení zisku“ obsažené v definici živnosti přitom neznamená, že výkon živnosti vždy musí vést ke kladnému hospodářskému výsledku.“

²⁶ Účastník řízení poskytoval spotřebitelské úvěry s rizikem, že společnost P2P Investments úvěry zprostředkovávala dle informací na webových stránkách www.JBank.cz a www.julu.cz mimo jiného i osobám, kterým banky nepůjčily z důvodu krátké kreditní historie nebo nepravidelného příjmu, a to i bez doložení příjmů ze strany žadatele o úvěr. Tato skutečnost sama o sobě vyvolává důvodné pochybnosti o řádném posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů (viz § 86 ZSÚ). Cílem posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů je mimo jiného ochránit i věřitele jako poskytovatele úvěru. Viz náleze Ústavního soudu sp. zn.

47. Správní orgán má na základě výše uvedených zjištění za prokázané, že účastník řízení **samostatně, vlastním jménem, na vlastní účet a na vlastní odpovědnost** v období od 14. 9. 2021²⁷ do 23. 1. 2023²⁸ **soustavně** (nikoli jednorázově, příležitostně či nahodile) **uzavíral Smlouvy o zápůjčce** (smlouvy o zápůjčce podle ustanovení § 2390 občanského zákoníku) **s fyzickými osobami, které nejednaly v rámci své podnikatelské činnosti** nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání a které byly ve Smlouvách o zápůjčce identifikovány jménem, příjmením, datem narození, bydlištěm, **tedy se spotřebiteli** ve smyslu ustanovení § 419 občanského zákoníku, **a na základě takto uzavřených smluv těmto spotřebitelům poskytl** prostřednictvím P2P platformy provozované na webových stránkách společností P2P Investments, **peněžitě zápůjčky, za jejichž poskytnutí účastníku řízení náležel zisk ve formě individuálně sjednaného úroku**, který se pohyboval v kontrolním vzorku 5 Smluv o zápůjčce v rozmezí od 40 do 60 % p.a. Na základě výše uvedeného má správní orgán za prokázané, že účastník řízení byl podle ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku podnikatelem, protože vyvíjel vlastním jménem, na vlastní účet a na vlastní odpovědnost soustavnou podnikatelskou činnost, a proto Smlouvy o zápůjčce uzavřené s fyzickými osobami lze označit za spotřebitelské smlouvy, tj. konkrétně za smlouvy o spotřebitelském úvěru.
48. Peněžitá zápůjčka poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli je přitom podle ustanovení § 2 odst. 1 ZSÚ spotřebitelským úvěrem. Poskytovat spotřebitelský úvěr jako podnikatel pak mohou pouze osoby vyjmenované v ustanovení § 7 ZSÚ, tedy v případě osob se sídlem v České republice s oprávněním uděleným Českou národní bankou, resp. zapsané do příslušného registru. Účastník řízení však tímto oprávněním nedisponoval.
49. **Tím, že účastník řízení bez příslušného oprávnění v období od 14. 9. 2021²⁹ do 23. 1. 2023³⁰ neoprávněně poskytl prostřednictvím P2P platformy provozované na webových stránkách www.JBank.cz a www.julu.cz společností P2P Investments s.r.o., IČO 070 19 505, se sídlem Pražská 84/15, Vnitřní Město, 301 01 Plzeň, celkem 30 spotřebitelských úvěrů o celkovém objemu 1 114 000 Kč, tak v rozporu s ustanovením § 7 ZSÚ poskytoval spotřebitelské úvěry, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) ZSÚ.**

Sankce

50. Za přestupek podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) ZSÚ, kterého se účastník řízení prokazatelně dopustil, lze uložit podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu až do 20 000 000 Kč.
51. Vzhledem k závažnosti spáchaného přestupku správní orgán neshledal důvod k upuštění od uložení správního trestu ve smyslu ustanovení § 43 přestupkového zákona.
52. V posuzovaném případě se jako prostředek, který zajistí splnění zejména generálně preventivního i represivního účelu trestu, jeví uložení pokuty. S ohledem na velmi vysokou závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. K žádosti účastníka řízení o odpuštění pokuty z důvodu postižení přírodní katastrofou nebyvalých

III.ÚS 4129/18 ze dne 26. února 2019, kde soud uvedl: „*Uložení a řádným splněním této povinnosti přitom není chráněn - jak plyne z výše uvedené judikatury - jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost jako taková.*“

²⁷ První Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 14. 9. 2021 se spotřebitelem [REDACTED].

²⁸ Poslední Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 23. 1. 2023 se spotřebitelem [REDACTED].

²⁹ První Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 14. 9. 2021 se spotřebitelem [REDACTED].

³⁰ Poslední Smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 23. 1. 2023 se spotřebitelem [REDACTED].

rozměrů správní orgán sděluje, že k odpuštění pokuty neshledal žádný důvod. Správní orgán sice připouští, že přírodní katastrofa zasáhla do majetkových poměrů účastníka řízení, avšak tento důvod sám o sobě bez zohlednění majetkových poměrů účastníka řízení vzhledem k závažnosti spáchaného přestupku není důvodem pro odpuštění uložené pokuty.

53. Správní orgán se při rozhodování o uložení sankce zabýval možnými důvody pro zproštění odpovědnosti účastníka řízení za porušení právních povinností. Podle ustanovení § 23 odst. 1 přestupkového zákona se na odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek použijí obdobně ustanovení § 20 a 21 téhož zákona, s výjimkou § 20 odst. 1 a 2 a odst. 4 písm. a) a b) téhož zákona. Podle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona právnická osoba (tedy i podnikající fyzická osoba) za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. K této zákonem připouštěné **liberaci** účastníka řízení správní orgán uvádí, že správnímu orgánu není známo, že by účastník řízení vyvinul veškeré úsilí směřující k zabránění porušení povinnosti stanovené mu zákonem.
54. Podle ustanovení § 37 přestupkového zákona se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne zejména mimo jiné k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, u podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti a u trvajícího přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.
55. Ustanovení § 38 přestupkového zákona stanoví, že povaha a závažnost přestupku je dána zejména **významem zákonem chráněného zájmu**, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, **významem a rozsahem následku** přestupku, **způsobem spáchání** přestupku, **okolnostmi** spáchání přestupku, u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato známkou skutkové podstaty přestupku, **délkou doby**, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.
56. Podle **typové závažnosti, respektive významu zákonem chráněného zájmu** vyjádřeného horní hranicí sazby peněžité sankce patří přestupek upravený v ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) ZSÚ spočívající v neoprávněném poskytování spotřebitelských úvěrů mezi nejzávažnější přestupky upravené ZSÚ.
57. Výše popsané delikt ní jednání má charakter tzv. ohrožovacího přestupku, tzn. že jeho **následkem** je již samotné ohrožení zájmu chráněného zákonem, v daném případě na ochraně spotřebitelů při poskytování spotřebitelských úvěrů. Pokud jde o **účinek** protiprávního jednání účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty přestupku spáchaného účastníkem řízení dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku třetích osob či nikoli. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za výše popsaný přestupek není třeba vzniku škody. Velmi závažným následkem delikt ního jednání účastníka řízení tedy bylo již samotné ohrožení. Nelze však ani opomenout tu skutečnost, že účastník řízení velmi zásadním způsobem zvýšil závažnost spáchaného přestupku tím, že poskytl bez dalšího

úvěry za smluvní úrok ve výši 40 až 60 % p.a., který byl přinejmenším ve 4 případech³¹ z kontrolního vzorku 5 Smluv o zápůjčce nepřiměřeně vysoký.³² Úvěry byly navíc poskytovány často osobám, které nebyly schopny je splácet.³³ Účelem regulace upravené v ZSÚ je právě zabránit těmto praktikám na trhu poskytování spotřebitelských úvěrů, aby nedocházelo u spotřebitelů a u společnosti jako celku k negativním socioekonomickým důsledkům.³⁴

58. ZSÚ konstruuje odpovědnost za deliktní jednání účastníka řízení jako **objektivní odpovědnost**, tj. jeho odpovědnost je dána bez ohledu na **zavinění** účastníka řízení. Není tedy rozhodující, zda účastník řízení zákon porušil úmyslně či z nedbalosti.
59. Pokud jde o **způsob** porušení zákona, jedná se o **přestupek komisivní povahy**, neboť účastník řízení se jej dopustil aktivním jednáním, když poskytoval spotřebitelské úvěry bez příslušného oprávnění k činnosti.
60. Správní orgán při úvaze o výši sankce přihlédl v rámci zákonem stanoveného rozpětí též k **délce doby**, po kterou trvalo vytýkané protiprávní jednání účastníka řízení, tj. kdy je nesporné, že protiprávní jednání účastníka řízení trvalo po dobu více než 16 měsíců.
61. Se stejnou pečlivostí, s jakou správní orgán zjišťoval a hodnotil závažnost protiprávního jednání účastníka řízení, vyhledával i **skutečnosti svědčící ve prospěch účastníka řízení**. Správní orgán vzal proto do úvahy zejména skutečnost, že účastník řízení nebyl dosud Českou národní bankou trestán, což správní orgán hodnotí jako polehčující okolnost.
62. Správní orgán za výše uvedené porušení zákona rozhodl uložit sankci ve formě pokuty, a při úvaze o konkrétní výši pokuty vzal správní orgán v úvahu jak **represivní**, tak individuální **preventivní účinek ukládané pokuty**, když cílem ukládané pokuty je nejen potrestat účastníka řízení, ale především ho odradit od dalšího takového jednání. Současné v rámci generální prevence dává správní orgán všem subjektům najevo,

³¹ U spotřebitelů [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] se smluvní úrok pohyboval mezi 50 až 60 % p.a. Zatímco průměrné měsíční úrokové sazby u bank a stavebních spořitelen se pohybovaly v období od 14. 9. 2021 do 23. 1. 2023 od 7,45 do 9,72 %.

Viz https://www.cnb.cz/arad/#/cs/display_link/main_SMIRNOOBUVMIRS404CZK011111.

U úvěrů z kreditních karet u bank a stavebních spořitelen se průměrné měsíční úrokové sazby v období 14. 9. 2021 do 23. 1. 2023 pohybovaly od 23,66 do 26,00 %.

Viz https://www.cnb.cz/arad/#/cs/display_link/main_SMIRNOOBUVMIRS435CZK011111.

³² Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1484/2004 ze dne 15. 12. 2004, kde soud uvedl: „Nelze totiž přehlédnout, že dlužník uzavírá smlouvu o půjčce a dohodu o úrocích z půjčené částky často právě z důvodu své tíživé finanční situace; neodpovídá obecně uznávaným pravidlům chování a vzájemným vztahům mezi lidmi a mravním principům společenského řádu, aby dlužník i v takové situaci poskytoval (musel poskytovat) věřiteli nepřiměřené nebo dokonce "lichvářské" úroky. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že nepřiměřenou, a tedy odporující dobrým mravům je zpravidla taková výše úroků sjednaná ve smyslu ustanovení § 658 odst. 1 obč. zák., která podstatně přesahuje úrokovou míru v době jejich sjednání obvyklou, stanovenou zejména s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček.“

³³ U 70 % uzavřených Smluv o zápůjčce se spotřebitel dostal do prodlení a poskytnutý spotřebitelský úvěr byl za dobu trvání ve vymáhání. Ve 2 případech (u spotřebitelů [redacted] a [redacted]) z kontrolního vzorku 5 Smluv o zápůjčce došlo k předlužení spotřebitele, které je řešeno prostřednictvím insolvence. Viz CD „Podklady“: soubory přihlaska pohledavky_[redacted].pdf a přihlaska pohledavky_[redacted].pdf.

³⁴ Viz např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III.ÚS 4129/18 ze dne 26. 2. 2019, kde soud uvedl: „Nejvyšší soud k úvěrovým smlouvám ve spotřebitelských vztazích v rozsudku ze dne 25. 7. 2018 sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 mimo jiné uvedl, že důsledky neschopnosti splácet úvěr se netýkají jen dlužníka (spotřebitele), ale dotýkají se společnosti jako celku, neboť na tu mají vliv důsledky dlužníkovy předlužení a případně insolvence. Do veřejné sociální sítě pak spadne často nejen dlužník, ale většinou i osoby na něm závislé, dojde k porušení rodinných a sociálních vztahů. Proto je na věřiteli (zde vedlejší účastníci), aby dlužníka - spotřebitele (zde stěžovatele) náležitě před poskytnutím úvěru prověřil (posoudil jeho schopnost úvěr splácet). Úvěr pak smí spotřebiteli poskytnout jen tehdy, když odbornou péčí schopnost dlužníka posoudil a z jeho zjištění je zřejmé, že dlužník bude schopen úvěr splácet.“

že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy hodnotí jako velmi závažný přestupek, jehož následkem je uložení peněžitého postihu.

63. V souvislosti se zásahem přírodní katastrofy do majetkových poměrů účastníka řízení, se správní orgán zabýval tím, zda výše uložené pokuty nezpůsobí účastníku řízení existenční potíže. Účastník řízení je majitelem nemovitosti na adrese Štěpánkovická 931/19, 747 21 Kravaře, která byla postižena přírodní katastrofou, při které vznikla škoda přesahující 500 000 Kč. Účastník řízení doložil, že jeho příjmy v roce 2023 dosahovaly po zdanění 21 592,95 EUR, což bylo v průměru 1 799,41 EUR měsíčně (podle kurzu k 31. 12. 2023 přibližně 45 147,17 Kč měsíčně³⁵). Účastník řízení poskytl 30 zápůjček o celkovém objemu 1 114 000 Kč. Správní orgán je přesvědčen, s ohledem na generální prevenci, jejímž cílem je v daném případě ochránit spotřebitele právě před nezákonným a neodborným jednáním subjektů poskytujících spotřebitelské úvěry, o nutnosti uložit účastníku řízení za vytýkaná jednání peněžitou sankci, tak aby dal účastníkům trhu na vědomí, že vytýkané jednání považuje za velmi závažné porušení ZSÚ, které musí být trestáno. Správní orgán s ohledem na všechny zmiňované okolnosti, považuje pokutu ve výši **90 000 Kč** za přiměřenou. Správní orgán nemá ani za to, že by pokuta ve výši 0,45 % zákonem stanovené maximální výše způsobila účastníku řízení vzhledem k jeho majetkovým poměrům existenční potíže či byla pro něho likvidační.

Odůvodnění povinnosti nahradit náklady řízení

64. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil ZSÚ. Účastník řízení tedy vyvolal řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.
65. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky č. 145/2024 Sb., svým ustanovením § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 2 500 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníku řízení k úhradě náklady řízení ve výši 2 500 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce dohledu nad finančním trhem II. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením

³⁵ 1 EUR byl k 31. 12. 2023 25,090 Kč. Viz <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/>.

§ 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

prof. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D.
ředitel sekce dohledu nad finančním trhem II

Mgr. Luděk Pestr
ředitel odboru správních řízení